

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314 900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.
Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Fábrián Lajos mérnök,
Ilkey László székesfővárosi hov. főnök, Dr. Bankos Károly máv. f.
Vécsey Frigyes máv. altiszt, Horváth István mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a/ Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b/ Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghalátozott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b/ Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély fizetetik.
c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzübeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezeneken felül úgy az A), mint a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjlanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 23. számában kimutatott segélyösszeg 8000 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 23. számában kimutatott segélyösszeg 11.026 korona 66 fillér

Betegsegélyek.

Lapunk 23. számában kimutatott segélyösszeg 3840 korona.

Ujabb segélyek:

2240. Kaszap István, máv. mozd.-fűtő, Budapest, kel. p. u.	20 korona.
141. Szabó Gergely, máv. előmunkás, Kecskemét	25 »
2284. Kucsera Antal, máv. lámpakezelő, Palota-Ujfalu	10 »
2089. Puchleitner Nándor, máv. fűtő, Budapest, ny. p. u.	20 »
3818. Kovács Miklós, máv. raktárnok, Kassa	10 »

Olvasóinkhoz.

Folyó évi június hónap 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra mindazok számára, akik egyesületünknek nem tagjai, de akik úgy a balesetbiztosításnak kedvezményében, mint egy komoly és tartalmas hetilap hasznos, szórakoztató olvasmányában részesülni akarnak.

Lapunknak eddig megjelent számai tesznek tanubizonyságot róla, hogy ilyen komoly, tárgyilagos és tartalmas egyesületi közlöny — legalább ebben a szakmában — ez idő szerint nincs sehol az országban. De nincsen olyan lap sem, amely a balesetbiztosítás kedvezményét mindenkinek, kivétel nélkül, oly olcsó árban nyujtaná, mint a mi heti közlönyünk.

Nem egyesületi tagok részére a lap előfizetési ára havonként egy korona. Ennek ellenében megkapják az előfizetők a minden vasárnap megjelenő lapot, és a »Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaságnál« 2000, azaz kétezer koronáig vannak biztosítva halált okozó, vagy állandó és teljes munkaképtelenséggel járó baleset ellen, szintugy ezen 2000 korona arányában minden olyan baleset ellen, amely részleges, de állandó rokkantságot okoz. Erről a biztosításról minden előfizető — aki nem a »Kitartás«-egyesületnek tagja — egy külön biztosítási kötvényt kap.

Ezen lapelőfizetés nem tévesztendő össze magával az egyesületi tagsággal. Mert az

egyesületi tagok úgy mint eddig, továbbra is díjtalanul kapják a lapot és az azzal járó összes kedvezményeket. Akik pedig még nem egyesületi tagok, de a lap élén felsorolt kedvezményeket óhajtják elérni, azoknak nem elég csak magára a lapra előfizetniök, hanem szabályszerű felvételi igazolvánnyal az egyesületbe való felvételt kell kérelmezniök.

Egyesületünknek minden egyes tagját felkérjük, hogy a lapot minél szélesebb körökben ismertessék, megkedveltessék és ezzel nemcsak az egyesületnek, hanem önönmaguknak is hasznot hajtsanak. Mert az egyesületnek terjeszkedése és megerősödése minden egyes tagnak megerősödése egyuttal. Különösen a bizalmi férfiakat kérjük, hogy úgy a lapnak, mint az egyesületnek érdekeit ebben az irányban is karolják fel és terjeszszék, a kellő felvilágosításokat, útbaigazításokat minden irányban megadják s a lap külön előfizetési díjait szokásos úton juttassák az egyesület pénztárához.

Ujából hangsúlyozzuk, hogy nem egyesületi tagok részére az előfizetési díj — baleset ellen való biztosítással együtt — havonként egy korona, negyedévenként három korona, félevenként hat korona, egész évre pedig tizenkét korona.

Vasuti altiszti körök.

(T. A.) Mindig jól eső érzés fog el, valahányszor olvasom vagy hallom, hogy itt megint megalakult a vasuti altiszteknek helyi egyesülete, a vasuti altiszti kör.

Jól esik ezt látnom, mert tudom, hogy ennek a testületnek mennyire szüksége van az egymás megismerésére, az egymás támogatására — mennyire szüksége van tehát az egyesülésre. Mert akár szolgálatát, hivatását nézzük, akár társadalmi és magánviszonyait, nem tagadhatjuk el, hogy még sok javítani való vár reá minden téren.

A legtökéletesebb kötelességérzet, a legnagyobb igyekezet sem képes a szolgálati viszonyokon könnyíteni, ha nincs meg a kellő egyetértés. Ehhez az egyetértéshez pedig első sorban egymásnak a megismerése és ezen a réven másodsorban egymásnak a megbecsülése kívántatik. Tisztelni egymásnak a szándékát, respektálni egymásnak az intézkedéseit: így nem válik nehézzé még a legnehezebb szolgálat sem. Ám ezek hijával türhetetlen a legkisebb feladat is.

Hogy a társadalmi és magánviszonyokban hol, miként nyilvánulnak meg ezen egyesülésnek az előnyei, arról fölösleges lenne itt beszélni. Annak az előnyeit sokkal jobban ismerik az érdekeltek, semhogy előttük ezt bizonyítanom kellene. Lépten-nyomon mutatkoznak a fényes sikerek, a szép eredmények: elég bizonyítékok ezek.

Hát nem is ezekkel akarok én most foglalkozni. Hanem valami mással. Olyas dologgal, amelyik nem lesz éppen kellemes olvasóim mindegyikére nézve. Nem lesz kellemes, mert nagyon is őszinte leszek az illetőkkel szemben.

Akik ismernek, tudják, miért szoktam én ezt tenni.

Mint egy fekete fonál huzódik végig altiszti köreink életén egy jelenség, melynek leginkább azt a nevet lehetne adni, hogy *féltékenykedés*.

Féltékenykedés az egymás állására, egymás tiszttségére, sőt — szinte hihetetlen — az egymás népszerűségére is.

Tessék csak jól körülnézni — tisztelet a kivételeknek — és még jobban megfigyelni. Ez a féltékenykedés, mint a versengésnek egy neme, legelőször is abban nyilvánul, hogy magában a kör belső életében bizonyos áramlatok keletkeznek, foglalkozási ágak szerint elkülönített érdekcsoportok. Külön cél felé törnek a mozdonyvezetők és roppantul vigyáz-

nak arra, hogy az ő akaratukon, az ő tekintélyükön valamiképen csorba ne essék. Külön cél felé igyekeznek a vonatkisérők, és hasonlóképpen nem kevés igyekezetet fejtenek ki arészben, hogy valamiképen hátrányban ne maradjanak az egyéb hivatásbeliekkel szemben. Hasonló törekvésben leledzenek az állomási, forgalmi, távirdai és raktári altisztek, nemkülönben a pályafentartásiak is — és a dolog vége az, hogy azok a férfiak, akik szép és nemes eszmék érvényesítése végett egyesültek közös működésre, közös erőre, közös kitarásra: ezek a férfiak tulajdonképpen itt is csak a szeparatistikus törekvéseknek hódolnak. Nem tudják belátni azt, hogy sokkal magasabb cél szolgálatába szegődtek, semhogy szabad lenne ezen cél mellett más tekintetekre is figyelemmel lenniök. Nem akarják belátni azt, hogy az az eszme, amelynek megvalósítása érdekében ők szövetkeztek, csak akkor lesz igazán megvalósítható, ha mindenki minden egyéni becsvágyat, hiuságot, féltékenykedést és érzékenykedést a sutba dob, és minden tehetségét, minden erejét ezen szövetkezés közös céljának szenteli.

És ez a jelenség — sajnos — nemcsak hogy nem szilárdítja az altiszti körök helyzetét, nemcsak hogy nem viszi azokat közelebb tulajdonképeni hivatásukhoz, hanem ellenkezőleg, a bizalmatlanság magvát hinti el, visszavonást szít közöttük. Érdekcsoportok képződnek s ezen érdekcsoportok magukban tárgyalván, mintegy titkos szervezetek működnek a közös jó rovására. A nyíltság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom lassan-lassan kivesznek s a kör belső életében ezeknek elmentétei lépnek tulsúlyba. Az egyetértés szét-huzássá, a kölcsönös megbecsülés kölcsönös meggyanusitássá válik és minden kósza pletykának — csak rosszat mondjon valakiről — rögtön nagyobb hitele támad évekig tartott becsületos, jó hírnévnél.

Mindez pedig igazában öreg hiba. Mert csak azt mutatja, hogy egyes emberek — ismétlem, hogy ez csak a kivételekre vonatkozik — még mindig nem járnak azon a magaslaton, amelyen egy vasuti altisztnak ugy szolgálati tekintetéből, mint társadalmi állása folytán is, járnia kell. Akik még mindig azt hiszik, hogy a vasuti altiszt annyi, mint a — kakastollas veterán.

Ezeket kellett most elmondanom. Én is tudom, mások is tudják, hogy miért. A többit majd máskor mondom el.

Az érzések fejlettsége az állatoknál.

A látás, hallás és szaglás képessége köztudomásúlag sokkal jobban ki van fejlődve némely állatokban, mint az emberben.

Buffon szerint a sólyom aránylag roppant nagy távolságból észreveszi a barázdában ülő pacsirtát, pedig e kis madár tollazata alig különbözik valamiben a rög színétől. A kánya az emberi szem által alig elérhető magasságból meglátja a gyikokat, egerket és kis madárkákat s kiválasztja azt, melyre le akar csapni.

A rovarok hallási képessége annyira fejletlen, hogy csak a legkritkább esetben képesek meghallani és megkülönböztetni a különféle hangokat.

Sir John Lubbock beszéli, hogy számtalanszor megfigyelte a hangyákat s lassan közeledve azokhoz, sipolt, hegedült s éles kiáltásokat hallatott közelükben, de minden legkisebb eredmény nélkül. »Mindazonáltal nem akarom ebből azt következtetni, — írja a fáradhatatlan tudós — hogy a hangyák süketek, jóllehet, annyi kétségtelen, hogy e rovarok által megértett hangok nagyon különböznek azoktól, amelyeket mi emberek felfogni képesek vagyunk és megértünk.«

Tudjuk, hogy némely szárnyas rovarok potrohuk gyűrűit egymáshoz dörzsölve, bizonyos zajt képesek előidézni, *Laudois* azt hiszi, hogy a hangyák ugyanezen módon adnak hangot, csak hogy nem vagyunk képesek azt meghallani. Annyi bizonyos, hogy hallási képességünk nagyon korlátolt s a nagy mindenség kétségkívül tele van oly hangokkal, melyeket felfogni képesek nem vagyunk.

Egy francia író, ki Páris ostroma alkalmával Issy váracs bástyáin tett katonai szolgálatot, beszéli, hogy megfigyelt egy hangyabolyt, mely az ágyu közvetlen közelében volt. A folytonos ágyudörgés legkevésbé sem zavarta meg a hangyatelep működését. Kétségtelen, hogy az óriási fülsiketítő dörgés e kis rovarkákra nézve egyáltalában nem létezett.

Ami különben a rovarok beszédét illeti, ennek megfigyelésében ezentúl felette hasznos szolgálatot fog tenni a mikrofon, mely azonban ilyen célra még nem használtatott. A mikrofon ugyanis alig pár évtizedes találmány s magyarul legmegfelelőbbben hangnagytónak nevezhetjük, mert az oly parányi hangokat is érthetővé teszi előttünk, melyek az emberi fülre nézve eddig megközelíthetetlenek voltak.

A hangnagytó két kis deszkából áll, melyek egyike vízirányosan fekszik, a másik pedig függőleges irányban van az előbbire erősítve. A vízszintes deszka azon tárgynak, például egy zsebórának, elhelyezésére szolgál, melynek hangját nagyítani akarjuk. A függőlegesen álló deszkára mindegyiknek is két ércrudacska van erősítve, melyek egy-egy szénből készült kelyhet tartanak. E kelyhek egymás fölött állanak, még pedig nyílásaikkal szembe s a nyílások hüvelyeit képezik egy kis szénrudnak, mely a felső kehelybe mozgathatóan van beillesztve.

E kis gépezetbe villamfolyam van vezetve, melynek vezető huzalai egy telefon-készülékben végződnek.

Az óra ketyegése által okozott rezgés a deszka mint jó hangvezető közvetítésével átmegy a szénrudacsákára, melynek felső vége mozogni kezd a

tartályát képező szénkehelyben; a villamfolyamnak ezáltal előidézett folytonos megszakítása váltakozva növeli vagy kevesbíti a delej vonzerejét a pléhkorongra s a telefonra illesztett fül gyors rezgéseket hall, melyek az óra ketyegése által okozott zajt képviselik, de lényegesen megnagyítva.

A hallás némely állatoknál sokkal erősebb mérvben van kifejlődve, mint az embernél; fel- emlíjtük ezek közt a bagolyt és más éji madarakat. Swainson szerint »a hallás érzéke különösen finom a négylábuaknál s ezek között főleg a fűevőknel; így a jávorszarvas, dacára hogy nincs rendkívüli sebességgel megáldva, kitűnő hallása által mégis könnyen kikerülheti elleneit«. Ez az érzék különben a lónál, fókánál és a tengeri malacznál is ki van fejlődve.

A macskánál a hallás legtökéletesebb minden érzék között. *Lenz* beszéli, hogy egy izben kertjében egy padon végigdőlve olvasott s kis macskája mellette aludt. A kis állat feje délnek feküdt, tehát fülei is ez irány felé voltak fordítva. Egyszerre gyorsan hátra ugrott. *Lenz* meglepetve e hirtelen ugrás által, tekintetével követte a macskát. Az északi oldalon egy kis egér futkosott egyik bokortól a másikig, s egyenes talajon haladva, nagy zajt alig okozhatott s a macska mégis 14 méter távolságból meghallotta.

A tapintás érzéke nagyon változó az állatoknál mind finomságát, mint pedig a megkülönböztetési képességet illetőleg. Némely szervezeten nagyon alacsony fokon álló állatoknál, némi testi érzékenységet kivéve, nem is létezik.

A magasabb fokon álló állatoknál a testnek bizonyos részeihez van kötve, melyeket a tapintás speciális szerveinek lehet nevezni.

A macskánál a felette gyöngye szaglás-érzék a bajusz pótolja, mely a legtökéletesebb tapintási szerv. Az egeret egész közel kell tartani orrához, hogy megérezze azt. Ellenben bajusza oly végtelenül érzékeny, hogy elég egy szál szőrrel megérintenünk, hogy az állat azonnal hátra ugorjék. A halak és a hüllők tapintási érzéke nincs egészen határozottan helyhez kötve s megkülönböztetési tehetségben nem is nyilvánul; a madaraknál azonban sokkal fejlődöttebb s lokalizálnak mondható.

Swainson szerint: »A tapintás érzéke a madaraknál a karmokban és csőrben összpontosul. Leginkább feltűnik ez a ragadozóknál, melyek karmokkal ragadják meg áldozatukat; míg azoknál, melyek — mint a szalonka és kacska — az iszapba mártják csőreiket, az alsó állkapcsa nemcsak puha, de gyakran finom hárttyás bőrrel van bevonva, mely nyilván lényeges érzékenységgel bír.«

A négylábuak legtöbbjénél csak kis mértékben van kifejlődve a tapintás érzéke, jóllehet náluk is, mint a madaraknál, leginkább a talpak és az ujjakban látszik lokalizálva lenni. Mindazonáltal két figyelemre méltó kivételt találunk. Az elefánt orrmánya kétségkívül nagyon finom tapintási képességgel van megáldva s bizonyos mértékig ugyanazon szolgálatot teszi, amit a majmok és emberek kezeik által végeznek. A második kivétel azonban még meglepőbb, ugyanis az eddig felsorolt tapintási szerveket érzékenység tekintetében mind háttérbe szorítják a bőregér hárttyás ujjai és széles fülei. E tagok oly bámulatos érzékenységgel vannak megáldva, hogy a látást is pótolják s arra képesítik a bőregereket, hogy még leggyorsabb röpülésük köz-

ben is kikerüljek a legkisebb akadályokat is. *Spallanzini* megfigyelése szerint ez állatok, még ha megvakítottak is, a legkigyózóbb helyeken is minden baj nélkül röpködnek, anélkül, hogy a falba vagy bármi más akadályba beleütköznenek. Kísérlet igazolta, hogy egy szemei világától megfosztott szárnyas egér leggyorsabb röpködése közben is kikerülte az útjában kifeszített selyemfonalakat.

A fentebb elősorolt három érzék képezi az embernek is értelmi képességét, ezeken alapul a külvilágról való ismereteinek legnagyobb része. Bár van még egy érzéki képesség: a szaglás, mely ha a civilizált ember életében kevés szerepet játszik is, mint értelmi érzék, végtelenül lényeges az alsóbb fokon álló állatok legnagyobb részénél, sőt némely kevésbé művelt emberfajoknál is nagyon ki van fejlődve.

A férgéknél és a puhányok legtöbb fajánál hiányzani látszik a szaglás érzéke; míg a csigák és némely héjas állatoknál már némi nyomaira találunk. Egyes rovaroknál azonban ez a legkifejlettebb, ugyszólván uralkodó érzék. *Sir John Lubbock* kimutatta, hogy a legtöbb értelemmel bíró rovarok, azaz atársaságban élő hangyák, képtelenek a hangok felfogására s aránylag kevés hasznát veszik apró szemeiknek. Az ő uralkodó érzékük elvitáztatatlanul a szaglás. Ugy látszik, hogy ezen képességük segítségével követik útjokat, s ez vezeti őket mindennapi foglalkozásaikban. Egy tudományos író azon kérdést tárgyalva, hogy mikép követnek a hangyák egy bizonyos nyomot, a következőket írja:

»Gyakran megkísérlettem néhány négyszög-hüvelyknyi térről minden szagot eltávolítani s figyelemmel kísértem a hangyákat, amint czéltalanul jobbra-balra bolyongtak, míg csak a felásott területen át nem hatoltak, ahol ismét megtalálták a félbeszakított nyomot.«

Hogy a méhek és pillangók is a szaglás által választják ki a virágokat, melyekre szállanak, ennek igazolására egy természettudós a következőket írja:

»A méhek és pillangók rendszeren csak egy faj virágra szállanak s bizonyos ideig csupán ezeket keresik fel s míg ilyeneket találnak, addig nem szívnak mézet más virágból, s ha például a piros színű mályván kezdték meg a gyűjtést, addig nem szállanak más színűre, míg amabból találnak. . . Sohasem láttam, hogy méh liliomról amaryllisre vagy viszont erről amarra szállott volna.«

Gabb angol természettudós Szt. Domingóból ezeket írja:

»Indus szolgáim mindig hordtak magukkal egy kevés kukoricza-lisztből készült s megsavanyított tésztát. Midőn valamely folyó vagy forrás partjához értünk, kinyitották a tésztával telt dobozt s azonnal a legszebb pillangók egész raja vett körül bennünket, pedig azelőtt egyetlen egyet sem láttunk. E pillangók mindig a szél iránya felől jöttek. Így tettem legszebb fogásaimat. Gyakran pedig egy tulérett banán gyümölcsöt tettem ki csalétkül.«

Az éjjeli pillangók rendkívül finom szaglását mutatja az is, hogy ha egy nőstény pillangót egy dobozba zárunk, az ugyanolyan fajú hímek csakhamar — aránylag bámulatos távolságról — megérkeznek és körülropködik a dobozt.

A halálfej vagy boszorkánylepke, melyet hazánk némely vidékein méhfarkasnak is neveznek, szintén rendkívüli szaglási tehetséggel van megáldva, a mi nek bizonyítására legyen szabad az alábbi köz-

vetlen tapasztalásomon alapuló példát felhoznom: A méhfarkas tudvalevőleg nagy kedvelője az édeségnek, de legnagyobb előszeretettel a méz iránt viselkedik. A köznép hiedelme szerint — gyakorta három hüvelyknél is hosszabb — szipolyát a gyékényből készült méhkas fonadékain át dugja, s úgy nyalakodik. Vidékünkön e pillangó a legnagyobb ritkaságok közé tartozott s mégis egyetlen este hetet sikerült fogságba ejtenünk. Ugyanis épen mézszüretet tartottunk, s mintegy nyolcz kas mézet hoztunk haza egy negyedóra távolságra eső méhes-kertünk-ből. A kasokat csakhamar felbontották s a mézet minősége szerint szétválogatva talakba rakták. Alig telt bele egy félóra, a nyitva hagyott ajtón egymás után röpködtek be a halálfejes lepék s e máskor oly nehezen megközelíthető állatok oly vakmerőek lettek, hogy könnyű szerrel hetet megfogtunk közülök.

Mindezekből alaposan következtethetjük, hogy a rovarok legnagyobb részének tényei a rendkívül kifejlett szaglási képességben lelik magyarázatukat. Mindazonáltal vannak rovarok, melyeknél a látás is rendkívüli szerepet játszik, mint például a ropant nagy szemekkel bíró szitakötőknél (libellula) s más téhelyröpküknél.

Kerby szerint a halaknak is a szaglás a legfinomabb érzékük.

Irányadó lehet e tekintetben *Lacepède de Laville* gróf jeles természettudós, *Buffon* barátjának és követőjének véleménye, ki ezeket írja:

»Elmondhatjuk, hogy ez érzék valósággal szemeket pótolja a halaknak, miután ez által fedezik fel zsákmányaikat és kerülhetik ki elleneiket ropant távolságból; ez vezérli őket a legzavarosabb hullámok sötét mélységeiben. Ez érzék szervei a szemek között vannak elhelyezve. Egy huszonöt láb hosszú bálnának hallidegei nem kevesebb, mint tizenhárom négyszöglábnyi területet foglalnak el.

Egy jeles francia természettudós a következőket írja:

»Régi idők óta azt hitték, hogy némely madarak, mint a kánya s rokon fajai bámulatos finomságu szaglási érzékkel bírnak, de több újabbkori természettudós észleletei folytán e feltevés tévesnek mutatkozik, s azon tények, melyekre alapított, a látás érzékének rendkívüli kifejltségére vezethetők vissza. Kétségtelen, hogy a madarak legnagyobb részénél a szaglás érzéke csak kevésbé van kifejlődve.«

Szerény véleményünk szerint a tapasztalás sok esetben ellenkezőt bizonyít. Nem egy gyakorlott vadász igazolhatja, hogy a ragadozó madarak legtöbbje már messziről megérzi a puspakor szagát. A galambokat a hójától úgy szoktuk megoltalmazni, hogy a galambházak tetején időnkint egy csipetnyi puskaport égetünk el, s ennek szaga sokáig távol tartja a ragadozó madarat. A nagyobb hűsevő madarak, mint a keselyűk, kányák rendszerint hegyes vidéken tartózkodnak s a síkságon, mint például a magyar Alföldön, csak nagy ritkaság egy-egy ilyen példányt látni — és mégis ha nagyobb marhavész idején el nem takarítják az elhullott állatokat, azonnal csapatostól lepik el a hullákat e ragadozó madarak. Vajjon nem a szaglás képesítette-e ezen állatokat arra, hogy gyakorta hihetetlen távolságból felkeressék prédájukat?

Pedig nemcsak a feloszlásnak indult állati test átható szaga az, a melyet a madarak ily messzeségből megérzenek.

Ha nem csalódom, 1867. tavaszán volt, midőn

a Tisza folyó Tokaj körül jobb- és balpartján kiáradva, mérhetlen területeket elöntött árjával. A táviró meghozta a hirt Kassára is, hol akkor tartózkodtam. Két nappal később szép holdvilágos éjjelen a város főutcáján sétáltunk, midőn különös zsvivaj vonta magára figyelmünket.

Idegenszerű madárhangok töltötték be mindenütt a levegőt; a vízi madarak mindenféle faja beláthatatlan csapatokban szállott át a város felett. A fáradtabbak egészen ellepték a székesegyház és más magasabb épületek tetőit. E rendkívüli látványt csak később tudtuk megfejteni, midőn több oldalról hallottuk, hogy e roppant vándorcsapatok a Tisza kiöntéseit lepték el s viszont olvashattuk, hogy egy nappal korábban a lengyel-orosz határon látták őket átszállni. Az oroszországi mocsarakon időző vízi vadak tehát oly hamar megéreztek a tiszai kiöntés szagát, hogy az áradás negyednapján már Magyarországon ütöttek tanyát. Véleményünk mellett szól a vándormadarak azon bámulatos képessége is, hogy ezer mértföldről is visszatérnek ugyanazon bokorra vagy háztetőre, a melyen megelőző évben fészket raktak.

Némely tudósok szerint e képesség oly tulajdonság némely állatokban, melyet egy új érzéknek, ugyszólván »tájékozási érzéknek« lehetne nevezni.

Pedig ez is tisztán csak a szaglásra vezethető vissza. Tudjuk ugyanis, hogy a szelek iránya a légrétegek szerint változik. Ha földünkön északi szél fúj, ezer öllel feljebb gyakran déli vagy nyugati széllel találkozhatunk, szóval a magasságokban valamennyi irányu szeleket megtalálhatjuk. A madarak rendkívül finom szaglásuk által e különböző irányu szeleket megkülönböztetni képesek, s innen ered tájékozási képességük is.

A négylábú állatok nagyon finom szaglással bírnak, s ez ugy a vad-, mint házi állatokról egyaránt elmondható. Az előbb említettek közül első sorban is a dämvadat hozhatjuk fel.

Swainson írja: »Az amerikai bölény oly finom szaglással bír, hogy csakis szél ellen menve lehet megközelíteni, a teve ugyanezen érzékének tökéletessége folytán egy mértföldnyiről is megérzi a vizet, midőn a homokos pusztaságban vándorol«.

Norman szerint: »a békák is megérik a víz közelletét s ösztönszerűleg oda törekednek. Egy kőfallal kerített helyen többször volt alkalom tapasztalni, — mondja e tudós — hogy a békák mind azon oldalon csoportosultak, hol a kerítésen kívül egy mocsár terült el. Átdobáltam néhányat az ellenkező oldalra, de mindig visszatértek a mocsár irányába s felugráltak a kőfalra«.

A kutya bámulatos szaglási képességét nem szükséges példákkal bizonyítgatnunk; mindenki tudja, mily ügyes és fáradhatatlan nyomozók s mily nagy távolságról képesek követni gazdájuk nyomait. De igenis, érdekesnek tartunk fölemlíteni egy esetet, mely azt bizonyítja, hogy szaglási tehetőségüket nemcsak nyomozásra, de egyébre is használják. *Huggins* angol orvos egy rendkívül szép kutyát vásárolt s csakhamar azon gondolatra jutott, hogy e kutya ösztönszerűleg idegenkedik a mészárszékektől és mészárosoktól. Bár máskülönből nagyon szelid volt, egy alkalommal mégis roppant dühvel megtámadt egy ünnepi ruhába öltözött egyént, kiről kiderült, hogy mészáros-mesterséget folytat. Mindig vonakodva ment át oly utcán, melyben mészárszék volt, s ha mégis már elhaladt a

bolt előtt, azonnal futásnak eredt. *Huggins* kíváncsi volt ez ösztönszerű ellenszenv okaira, s az állat előbbeni tulajdonosától megtudta, hogy e kutyának apja, nagyapja szintén irtóztak a mészárosoktól. E kutya tehát a szó szoros értelmében átörökölte elődeitől ezen különös ellenszenvet, mely a szaglási képességen alapult.

E rendkívüli tünemény különben nem áll páratlanul a természetben. Saját közvetlen tapasztalatom után is tudok rá egy érdekes példát. Egy ismerősöm rendszeren négyes fogattal járt s ezek közt legszebb volt az ostorhegyes, egy ötéves vadsereg ló, mely — bár különben nagyon jámbor volt — néha váratlanul, minden magyarázható ok nélkül nekiszelesedett, rugott, vágott s olyan volt, mintha megveszett volna s rendszeren kidolgozta magát a hámból, gyeplőből és elszabadult. E cholericus állapot valódi oka csak mintegy két év múlva derült ki; a ló ugyanis a birka szagára jött ily indulatba s a Nyírség homokbuczkái mögött legelésző birkanyáját gyakran öt-hatszáz lépésről megérezte.

Ugyanezt látszik bizonyítani egy *Darwin* által elbeszélte eset.

»Évekkel ezelőtt — írja a jeles természettudós — postakocsin utaztam. Kocsisom valamennyi útszéli fogadó mellett megállott néhány másodpercire. Midőn e különös szokás oka felől tudakozódtam, értésemre adta, hogy rudas lova pár év előtt megvakult s ennek daczára rendszeren megállott, ha oly hely elé érkezett, melyen azelőtt stációt tartott. A kocsis ugy tapasztalta, hogy kevesebb időt veszít, ha pár percire megáll, mintha eredménytelenül küzdene a ló csökönyösségével.

E felvilágosítás folytán figyelemmel kísértem ez állatot s meggyőződtem arról, hogy a kocsimák jelenlétét már előre megérezte, mielőtt még a kocsis a többi lovak megállításához fogott volna. Azt hiszem, senki sem fogja kétségbe vonni, hogy a lovat a szaglás képesítette arra, hogy a kocsimákat felismerje«.

Benedekfalvi Luby Gyula.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kecskeméti árvaház javára ez évi június hónap 2-án Rákos-állomáson rendezett nyári mulatság tiszta jövedelmét, 186 korona 52 fillért, a rendezőbizottság a napokban szolgáltatotta be a „Küirtás“-egyesület pénztárába. A jótékony célra a következő nemes emberbarátok áldoztak felülfizetéseikkel:

Dr. Luby Gyula 20 kor., Ofner József és Pitrolfy Béla 10 kor., Nagy István, Gubányi József és Hubai Ferencz 5 kor., Dr. Gábori Ignác, Zettner Gyula és Dobó József 4 kor., Stolla Ferencz, Neuman Jónás, Pleusücz Rezső, Berényi Márton, Senciczky Ferencz, Halmos Henrik, Váradi Géza, Molnár Mihály és neje, Ruszt Péter és Czvach József 3 kor., Tarnay Endre, Csekő Gyula, Góth Lajos, Mihalek József, Bocsor Lajos, dr. Vodiáner János, Körmöczy Ilona, özv. Hankovszky Béláné, Faczányi István, Holdoner Teréz, Gombás Károly, Benes Róbert, Gertner Mihály, Kovács Géza, Füredi Gyula, Palencsár István, Géczy Lajos, Szlavkay Károly, Kelevicz János, Gróf Henrik, Szabó Ferencz, Gerstenbrand József, Hunyadi Frigyes, Polgár József, Koller József, Schvajda István, Feledi István, Ffneisz Antal, Kovács István, Szücs István, Bálint Gyula, Szeizer János, Ádám Lajos, Molnos

József, Münich Ödön és Márkus György 2 kor., Smid Mihály, Egerszberger József, Bodor Ferencz, Masinszky Miklós, Barbolszky Ignác, Müller Ottó, Györkös Ferencz, Sóvári Kálmán, Jármái Lajos, Homonai Lajos, Rakó Sándor, Maródi Pál, Hodány Mihály, N. N. és N. N. 1 kor. Gyarmaty Mihály —.60 kor., Bognár György —.30 kor. Doma Lajos —.40 kor.

Ezzel az adománynyal emberbaráti gyűjtésünk most már 375 korona 32 fillérre növekedett.

Zászlóavatási ünnepély Budapest—nyugoti pályaudvaron. Lélekemelő ünnepély színhelye volt folyó hó 6-án délelőtt a máv. nyugoti pályaudvarának műhelyi étterme. A műhelyi alkalmazottak »Testvériség« című dal- és önképző-köre gyönyörűen himzett remek szép zászlója — mely a tagok ajándéka a legemelkedettebb, a leghazafiasabb hangulatban avattatott fel. A szép ünnepély a következőképp folyt le: Délelőtt 10 órakor küldöttség ment Lung György városi tanácsos, az országos dalszövetség elnökeért, ki a zászló avatását elvállalni szíves volt; 10 óra 15 perczkor Rotter Ernő műhelyi főmérnök ur küldöttségileg ment a zászlóanyáért, Varga György felügyelő, műhelyfőnök ur kedves nejeért. A zászlóanya férje s kedves családja kíséretében délelőtt 11 órakor jelent meg, kit az egybegyűlt rendkívül nagyszámu és diszes közönség a szépen feldiszitett teremben lelkes éljenzéssel, Farkas István műhelyi mérnök ur pedig talpraesett szeretetteljes beszéddel fogadott, melyre a zászlóanya nagyon kedvesen válaszolt. Ezek után a dalárda »Jelige« című dalt adta elő pompás összhangzással, kitűnő iskolázottsággal. A dal elhangzása után Lung György tanácsos ur mondotta el nagyhatásu, szónokilag is remek, ünnepi felavató beszédét, melyben a testvéri szeretetet, a munkát dicsőítve, a legnagyobb hazafiságra serkentette a dalkör tagjait. A kitörő lelkesedéssel és éljenzéssel fogadott beszéd után ismét a dalkör lelkesítette az ünneplő közönséget »Isten dicsősége« című dalmű remek előadásával. Ennek elhangzása után a zászlóanya a zászló szalagját kötötte fel, mire a dalkör egyik tagja, Szilágyi György ur vette át megőrzés végett, hazafias, mélyen átértzett s lelkesülten előadott beszéd kíséretében a már most felavatott zászlót.

A beszéd után az ünnepély befejezéseül a dalkör adta elő a »Hymnuszt«, melynek elhangzása után a szegbeverés kezdődött, a mely déli 12 óráig tartott s délután folytatott.

A remek ünnepély ismét tanujelét adta annak, hogy a testvéri, kartársi szeretet, a főnökök együttérzése az alkalmazottakkal mily lélekemelő magasztos eredményeket képes elérni.

Az ünnepély anyagi eredményéről legközelebbi lapunkban fogunk beszámolni, s jelenleg is megemlítjük, hogy egyesületünk nevében és megbízásából a szép ünnepélyen Huber Ferencz úr, egyesületünk titkára jelent meg, ki a szegbeverés alkalmával 20 koronát adott át a rendezőségnek a kör céljaira. Részünkről az egyesület nevében, mely a »Testvériség« tagjaival kezdettől fogva a legszívélyesebb összeköttetésben és érintkezésben állott, azt kívánjuk, hogy a »Testvériség« sokáig virágozzék, kösse össze annak tagjait az őszinte szeretet, az önművelődés és az önművelődésben is kitartás.

A testgyakorlat és a szivbajosok. Egy jeles angol tudós, dr. Poynton, azt állítja, hogy a test-

gyakorlat, a mint ez a sportkedvelő ifjuság körében mindinkább nagyobb mérveket ölt, gyakran nagy veszélylyel jár az egészségre. A tuleröltetés által okozott szivbántalmak okát persze nem könnyű megállapítani. De nem szenved kétséget, hogy az erőltetett gyakorlatok gyakran okoznak kóros elváltozásokat a sziv kamaráiban. Ha pedig a sziv már beteg, ha mindjárt nem sulyosan is, akkor már a kisebb mérvű testi megeröltetések is életveszélyes állapotokat idézhetnek elő. Persze, hogy a különböző testgyakorlatok eltérő hatást gyakorolnak a szivre. Dr. Poynton úgy találta, hogy a most divatos láb-labdajáték igen veszélyes. Az izmok hirtelenül való nagy megeröltetése, minek e játéknál oly nagy szerepe van, még a normális szivben is szivbillentyűszakadásokat idézhet elő. De még a kevésbé megeröltető játékok is, mint a kriket és krocket: veszélyes következményeket vonhatnak maguk után. A gyenge vagy beteges szivü egyének tehát őrizkedjenek a közönséges testgyakorlatoktól és csakis az orvosilag megengedett gyakorlatokra szorítkozzanak.

Dühös kliens — elmés ügyvéd. Egy makacs alperes ellen megítelt a bíróság különbeni végrehajtás terhe mellett, vagy 500 koronát. Az alperes éktelen dühbe jött s az ellenfél ügyvédjének a következő rövid levéllel küldte meg a perköltséget: Itt küldök 500 koronát, vegyen rajta kötelet. Elmúlt vagy négy-öt nap, amikor egy egész szekérrakománynyal keresik az alperest. A szállítmány vezetője átnyújt egy levelet, a melyen a dühös alperes megismeri az ügyvéd irását. Szólt pedig e levél a következőképpen: Becses megrendelése folytán voltam bátor önnek az e czélra küldött 500 koronán kötelet vásárolni. Egyszersmind fölkérem, hogy 24 óra alatt a részemre megítelt 500 korona perköltséget annál is inkább megküldeni sziveskedjék, mert különben stb.

London élelmezése. A Quarterly Review kétséget kizárólag bebizonyítja, hogy London lakossága éhen halna vagy kivándorolna, ha a brit metropolis, habár csak egy hétre is, megszűnne élelmiszereit a többi európai államoktól, vagy a tengerentuli államoktól beszerezni. 1898-ban London 820 106 köből almát fogyasztott el, melyet Kanada s az Egyesült-Államok szállítottak. A 177.843 véka szilva kizárólag Franciaország vagy Németországból való volt; 724.516 véka narancsot Spanyolország szolgáltatott; 724.516 véka citromot Itálya, 435.646 véka szőlőt Spanyolország és Portugália adott. A többi 1,014.797 véka, Görögországból való gyümölcsöt, spanyolországi szőlőt és mandulát, török fügéket és franciaországi körtéket tartalmaz. Halat kétszázezer tonnát használt el egy év alatt, melynek kétharmadát angol halászbárkák szállítják. A gabonaneműek tekintetében ismét a külföldi államoké az ellátási szerep. A 3,400.000 »quarter« nagyobbára az Egyesült-Államokból, Oroszországból, Indiából, Kanadából, Ausztráliából, Argentiniából való. (Egy quarter valamivel több, mint 12.50 kiló.) Ami a vágómarhát illeti, London 1898-ban 222.853 vágómarhát az Egyesült-Államokból szállítottatott, 322.720 juhot Argentiniából és Észak-Amerikából.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Oh mily távol . . .

*Oh mily távol esem tőled,
Vadregényes szép hazám.
Gondolatim áteveznek
A képzelet csolnakán.*

*Ott születtem bérczeid közt,
Ott nevelt föl jó anyám.
Igaz, forró hő szeretet
Lebegett az ajakán.*

*Ajkáról szólt a szép ének,
Szemből a szeretet,
Kimondani azt úgy soha,
Oh! de soha . . . nem lehet.*

*Hazám! oh szép Erdélyország
Mikor látlak tégedet?!
Mikor köszönhetem újra
A te magas bérczedet!?*

*Eljöhet még az az idő,
Azon áldott pillanat,
Midőn hosszu évek multán
Ott leszek én te nálad!*

*Oh mily szépen ragyognak az
Ég boltján a csillagok,
És én most is . . . minduntalan
Szép hazámról álmodok.*

Schuster Endre.

Az áruló.

Regény.

— Irtá: M. Z. —

(Folyt.)

ELSŐ RÉSZ.

II. Az éjjeli látogató.

Ugyanazon az éjszakán, amelyen Joubert apó-
nak johannesburgi házában derék férfiak hazájuk
felszabadítására szövetkeztek, Johannesburgtól né-
hány kilométernyire érdekes táborhelyre bukkanunk.

Az őserdőnek egyik nagyobb kiterjedésű tisz-
tásán, néhány magányosan álló mimózafa csoportja
tövében, tábori tüzek égnek. Azaz, csak az egyik
tűz lángja lobog, míg a többi már csak az izzó
zsarátnokról ismerhető fel. Nem annyira a tűznek
gyér világítása, mint inkább az erdő magas fáinak
koronája fölé emelkedett gyönyörű ragyogású hold
fénye mellett tisztán kivehetjük, hogy itt valami
karaván tanyázik. Vagy vadászok, vagy kincskere-
sők karavánja, amelyek még ma is igen gyakoriak
a délafrikai erdőkben és pusztákon és amelyek
szivesebben választják éjjeli szállásul az erdők
mélyét, a puszták magányát, mint a falvak, városok
drága és szűk vendégfogadóit. Meg azután ezek a
falvak meg városok, ott, ahol vannak, bizony igen
messze esnek egymástól.

A ponyvakkal fődött nagy utazó szekerek
félkörben vannak felállítva a tüzek körül. Az igás
jóság ezen félkörön belül hever és kérődzik, míg
a karaván lovai, békókkal a lábaikon, ott legelész-
nek a tüzek közelében. A lovak között néhány
feltűnően szép paripa is ropogatja a füvet, ami
azt jelenti, hogy a társaságban alighanem előkelő,
gazdag kirándulók is vannak.

Néhány kaffer-szolga a lovakat őrzi, a többiek
a tüzek körül hevernek és alusznak. Itt is, ott is egy
kuvasz, nyújtózkodik a gyepen. Az utasok a ponyvás
szekerekben pihennek.

Az egész tábor a nyugalmasságnak és békének
csendes képét tárja elénk. A lovak néha-néha prüsz-
kölnek egyet, majd hirtelen felkapják fejüket, amikor
valami fenevadnak a bögése, bömbölése hallatszik át
az erdők sűrűjéből. Azután nyugodtan tovább legelnek.
Látszik, hogy megszokták már ezeket a hangokat.

Egyszerre azonban mintha egyéb zaj is zavarná
az éjszaka néma csendjét. Mintha közelben emberek
beszélgetnének valahol. A tompított, halk hangok a
szekériábornak egyik legszelső járműve felől jönnek.
A széles, nagy szekér alatt két férfi heverész párducz-
bőr takarókon. Ők a beszélgetők. Bizonyára a ponyva-
ház zárt, fülledt levegője készítette őket, hogy ide
kifeküdjenek, ahol a bőségesen hulló harmat ellen
is kellőképen meg voltak védve.

— Már akárhogy vesszük is, bizony nagyon
bolond dolgot csináltam, amikor csak úgy hebe-
hurgyan csatlakoztam hozzátok, egy kis délafrikai
kirándulás végett. Én, aki sohasem jutottam kívül
Páris környékén — és egy délafrikai kirándulás!
Hiszen barátom, ez még gondolatnak is rettenetes!

S a heverészők egyike, ideges szippantásokkal
szíva cigarettáját, nyugtalanul hanykolódott a fekvő-
helyén. Társa egy darabig maga elé bámult, nyugod-
tan fujta a füstöt a kis hollandi pipából, majd mély,
dörgő hangon, amelyet halkítani bizonyára megeről-
tetésébe került, biztatta a telivér párisit:

— No nézd, hiszen visszafordulhatsz még. Két
hét alatt Fokvárosban vagy, két hónap múlva meg
már Párisban.

— Köszönöm a jó tanácsot. Most, mikor már
itt vagyok az ígért földjén, most térjek vissza. Még
hozzá egyedül. Először két hétig vad állatok, gyilkos
zuluk, útonálló gyémántvadászok között, azután hat
hétig valami nyomorult hajónak halálosan unalmas
publikuma között. Nem tudom, melyiktől féljek
jobban.

— Tulajdonképen minek is jöttél te akkor
velünk?

— Azt magam is szeretném tudni. Hanem
Lebordier az oka mindennek. Ő csalt el veletek. Egy
szép napon keresem őt a lakásán, mert már vagy
egy hónapja nem láttam; hát nincs otthon. A házi
cerberus azt mondja, hogy valami kis kirándulásra
ugrott át — Londonba. Ebben és ebben a szállóban
fog lakni. Nekem sem kellett több. Utána! Tudom,
hogy nagy szemeket fog mereszteni, ha meglát, de
annál jobban elmulatunk majd együtt néhány napig
Londonban. Ugy sem láttam még soha azt a ködös,
füstös fészket. Meg is találtam Lebordiert, a mi
hirtelenszöke James barátunknak, de még inkább az
ő vörös haju nővérének a társaságában. És ahogyan

az angolokkal megismerkedtem, jobban mondva, ahogy mistress Baxton sötét szemének a nézésébe belé merültem, egész természetesnek találtam Lebordier felszólítását, hogy menjek velük egy kis kirándulásra — Dél-Afrikába. Talán ha Ausztráliába hívtak volna, azt is igen természetesnek találtam volna — akkor. Mert egyszerre szükségét éreztem én is, hogy menjek oroszlanokra, párduczokra, zsiraffokra, vizilovakra, elefántokra, meg krokodilusokra vadászni, közbe-közbe egy kis aranyat, egy kis gyémántot összeharácsolni. Már mint aminek jobban kedvez a szerencse. Érted te azt? Én, aki soha puskát másként nem láttam, mint a boltok kirakataiban, vagy a katonák vállain! Akinek van gyémántja, van aranya otthon is annyi, hogy ne kelljen utána szaladnia sehová!

— Ugy látom, hogy sem James, sem a nővére nem szorultak reá, hogy kincseket keressenek vagy azok után futkossanak. Aki olyan lukszusban élhet, mint ők, annak fejedelmi vagyonnal kell birnia. Hanem én úgy nézem, hogy szegények hóbortosak. Egyik jobban, mint a másik. És azért lótnak-futnak a világban, hogy egészen meg ne bolonduljanak. Mint aféle spleenes ángliusok.

— Jó, jó. De hogy miért kellett nekem megbolondulnom, mikor ez az ő kötelességüket fogja képezni, azt még kevésbé értem.

— Hja, Duval barátom, azok a szemek, azok a szemek!

— Hohó, tisztelt Fritz uram, ezuttal ugyan rosszul sült el a puskád. Akármilyen figyelmesen vigyázol is a magad német flegmájával és alaposságával reánk, azt én rólam ugyancsak nem mondhatod. Persze, a szegény Lebordier, az már nagyon megpezselte a szárnyát. Egészen benne van a hálójában. Hát én nem is hánnám, ha . . . de hát tudja az ég, nem bizom mistress Baxtonban. Soha még én ilyen excentrikus asszonyt nem láttam. Ennek a szerelme kész szerencsétlenség.

— Régen özvegy már?

— Két esztendeje. Férjét is ez a rettenetes excentricitás vitte a sírba. Annak lett az áldozata. Félek, nagyon félek, hogy ez a szegény Lebordier . . .

Duval hirtelen elhallgatott, mert Fritz egyszerre az ajkára illesztette ujját, majd óvatosan az erdő szélé felé mutatott, ahol valami feltűnő jelenség vonhatta magára figyelmét.

Igy lestek egy darabig, amikor a fák árnyékából egy homályos alak bontakozott ki, és lassu, óvatos léptekkel közeledett a szekértábor felé. Megállt, hallgatódzott, majd ismét nesztelenül közeledett a tábor külső széléhez. A hold tiszta fényében minden mozdulatát meg lehetett figyelni.

Duval és Fritz önkénytelenül beljebb húzódtak a szekér alatt, egészen annak árnyékába s revolvereiket a jobb kézbe szorítva, várták a szokatlan vendég közeledését. Mindkettőjüket meglepte az, hogy a kaffer kutyák, amelyek különben minden idegen ember közeledtére valósággal megvadulnak, ennek a jövetelét észre nem veszik és nyugodtan alusznak tovább.

Fritz minden áron szerette volna ennek az embernek az arcát látni. De úgy jött feléjük, hogy az arc mindig árnyékban maradt. Már alig volt tiz-tizenöt lépésnyire tőlük, amikor megint megállt és éles szemmel vizsgálta végig a szekereket. Egyszerre elszántan indult neki a középsők egyikének

s ugyanakkor Duval is, Fritz is meglepetten ejtettek ki egy nevet:

— Taylor!

Az idegen bizonyára valami neszt vehetett észre, mert hirtelen leguggolt s oly váratlanul lapult meg a fűben, mintha a föld nyelte volna el. Amde a két barát sem mocczant és nemsokára megfigyelhették, mint kúszik valami bizonytalan árny — mistress Baxtonnak, a szép özvegynek ponyvás szekere felé. Ott azután egyszerre nyoma veszett.

Duval és Fritz a tábor belső oldalán, a szekerek árnyában siettek arra a helyre, de ott már hiába kutattak, hiába kerestek. Taylor eltűnt.

— Hátha a szekérbe mászott — kérde Duval suttogva Fritztől?

— Nagyon is meglehet — felelé ez ugyanolyan hangon. — Egy angol aranyásótól minden kitelik Harmadnapja, hogy eltűnt a karavánunktól és most így kerül vissza. Valami gazságon töri a fejét és én azt hiszem, hogy jó volna, ha benézniék mistress Baxton sátora alá. Nem veheti rossz néven, ha megtudja . . .

Most meg Duval akasztotta meg Fritzet a beszédben. Mistress Baxton szekereből beszélgetés hallatszott. Rövid szakgatott szavak, amelyekből azonban nem lehetett semmit kiérteni.

Fritz minden további gondolkodás nélkül felugrott a szekér elejére, fellebbentette a belsejét eltakaró nehéz ponyvafüggönyt és meglepetve nézte azt a furcsa jelenetet, amely szemei elé tárult.

Mistress Baxton teljesen felöltözve ült ágyán, míg Taylor jobbával erősen magához szorítva tartotta őt. Balkeze eközben az ágy melletti kis asztalkáról, ahol egy éjjeli lámpa égett, egymás után szedte le az arany órát, karpereczet, pénzestárczát és egyéb értékes holmit, és rakta a saját zsebeibe.

Fritz, látva az asszony védtelen helyzetét, — aki szerinte különben nagyon gyáván viselkedett, mert még csak nem is kiáltott — nem mert löni, csak bekiáltott a sátor alá:

— Gazember, mit csinálsz itt?

Taylor hirtelen elbocsátotta az asszonyt, vad szemekkel nézett hátra s a következő pillanatban egy hosszú tört rántva ki öve mellől, Fritzre rohant. Fritz még ekkor sem mert löni, mert hátha a golyó félre megy és az asszonyt találja? Hirtelen hátrahúzódott tehát, de eközben egyensúlyt veszített és hanyatt esett le a szekérről. Ez volt a szerencséje, mert Taylor tőre épp ebben a pillanatban sujtott feléje, anélkül, hogy elérhette volna őt.

Duval csak az utóbbi jelenetet láthatta. De ez elég volt arra, hogy revolverét pillanat alatt föl-emelje és Taylor felé elsüsse. aki Fritzre akart ugorni, hogy a földön adja meg neki a halálos döfést, mielőtt még védekezhetnék.

A lövés után Taylor mindkét karjával a levegőbe kapott, a tört kiejtette kezéből és élettelenül bukott le a szekérről.

(Folyt köv.)

János bátyám betegsége.

— Angolból. —

— Kati lelkem — mondám — kérlek, ne vedd olyan komolyan a dolgot, hidd meg, hogy képzelődés az egész. A te kedvedért sokat megtudok tenni és sokat el tudnék tőrní; de, hidd el, kedvesem, van egy bizonyos pont, a melyen túl a türelem megszűnik erény lenni.

Kati sohajtott s fejét rázta. Uj házasok vagyunk, alig egy éve, hogy Kati feleségem lett s nőm nagybátyjáról, az öreg Pennywort Jánosról beszéltünk.

János bátya velünk lakott. Kati fogadott leánya volt, s az öregnek a miénken kívül nem volt más hajléka. János bátya nagyon kedves, szeretetreméltó öreg ur volt, úgy hogy messze földön keresni kellett volna párját, de János bátya ágyban fekvő beteg volt.

— Ágybanfekvő betegnek lenni — mondám — éppen úgy nem szégyen, mint a szegénység, de véghetetlen alkalmatlan, kivált a háziaknak és a jó barátoknak.

— Tudom — válaszolá Kati szeliden — azt is tudom, édes Józsim, hogy te sem vagy gazdag s nagyon természetes, hogy egy tehetetlen beteget tartani nagy áldozat tőled.

— Ha valóságos tehetetlen beteggel s elkerülhetetlen bajjal volna dolgunk, akkor megadnám magam, s szégyen volna zúgolódnom; de kedvesem, én azt hiszem, hogy János bátyád éppen olyan jól tud járni, mint én.

Katim az ő ártatlan két szemével olyan csudálkozva nézett reám, mintha azt mondtam volna, hogy egy pár perc mulva a világ vége lesz.

— Édes Józsim — mondá — megháborodtál?

— Ne félj semmit, helyén van az eszem; de kinyitottam szememet és fületem, nem tesz engem senki fia bolonddá, rájöttem én hogy az öreg urnak kutyabaja.

— De kedvesem, az orvos — —

— Az orvos — szakítám félbe — mindent helybenhagy, a mit János bátya mond, s míg a fizetését évnegyedenként pontosan kikapja, addig ő az öreg ur kívánságának nem mond ellent. Katám lelkem, Dodfield orvos ur is ember, s az orvosokban is megvan az a gyarlóság, hogy éppen úgy szeretik a pénzt, mint mások. A te tisztelt János bátyád okos ember, de betegségére vonatkozólag valóságos monomániában szenved.

— Igaz, — mondá Kati sóhajtva — igazad van. Régóta kérem, hogy ne hagyja úgy el magát, keljen fel és járjon egy kicsit, egy kis mozgás nem ártana, sőt hamarabb meggyógyulna, de azt állítja, hogy nem tud járni.

— Pedig tud ám, éppen úgy mint én.

— Ha tud, miért nem jár?

— Mert azt képzeli, hogy nem tud. Ennyi az egész, s ez elég nagy baj.

Kati a kezére hajtotta fejét s komolyan gondolkodni kezdett beszédemen, midőn a felettünk levő emeletből János bátya csengetése hangzott s aztán dörgő hangon Kati nevét kiabálta, hogy levesét vigye fel. A kis feleségem szokott szolgálatkészségével szaladt, és én is utána mentem.

— Kedves bátyám, — mondá Kati, az öreget nyájasan megsimogatva — mit gondol, nem volna-e jó, ha én felöltöztetném, s egyik felől én belém, másik felől Józsim karjába fogódzva, végig sétálna a szobában. Az én kedvemért, bátyám lelkem! kísértse meg.

Az öreg ur egy keserves nyögéssel válaszolt.

— Ne kívánjatok lehetetlenséget, mondá siralmas hangon — én már ebben az életben soha sem állok a lábomra!

— Ne csüggedjen, bátyám, — biztatá Kati.

— Soha! soha! — ismétlé János ur szomorú hangon. — Az orvos azt mondja, hogy az izmáiban valami organikus rendetlenség van, s én is érzem,

hogy az izomrendszeremben valami baj van, mert még így fekvő is zsibbadtságot s kimerültséget érzek. Tudom, Katám, hogy nagy alkalmatlanság vagyok, szegény fejednek sok bajt csinállok, de — —

— Ne, ne, ne tovább bátyám, — mondá Kati, üde orcáját az öreg ur fonyadt redős orcája mellé hajtva, és sirni kezdett.

Midőn szobánkba lejött, az én galambszelid kis feleségem majdnem neheztelőleg nézett reám.

— Nos, Józsi, hallottad úgy-e? mit mondasz hozzá? — kérde tőlem.

— Megmaradok előbbi állításom mellett, válaszolám nyugodt határozottsággal.

— Mintha bizony a doktor nem jobban értene az idegek, izmok, vérsejtek s a többi anatómiai dolgokhoz, mint te.

— Éppen az a baj, — válaszolám csufondárosan — hogy nagyon is érti.

Szegény kis Katám! nem tudta, mire vélni a dolgot, mint a szalmaszál a hullámok felett, a doktor, az én, és nagybátyja véleménye árja által idestova sodortatott.

Midőn fáradhatatlan élettársam a vacsorát felvitte, gondolkodni kezdtem a dolgok állásáról. János bátya erős testalkatu ember, nem is szerfelett öreg — gondolám magamban — még eléhető legalább tíz évig, — igen — így az ágyban fekvő is reményli az öreg, hogy tíz évig él.

Tíz év! roppant idő! és ez idő alatt minden nap legalább háromszor kell a lépcsőkön az ételt felvinni, tizszer 365 napon keresztül! — A beteg táplálására az örökös árpakásaleves, friss tojás és gyenge bornyu-szeletek, télen a melegítő italok megszámlálhatlan mennyisége, nyáron a hűtők, — önfeláldozó kis Katám tönkre teszi magát, annyit fárad, én pedig kimerülök. Ellenben az orvos és a gyógyszerész erszénye megtelik, míg az enyim kiürül, s ennyi áldozat után János bátyánk egy hajszálnyival sem lesz jobban, mint kezdetben volt.

Megpróbálom — gondolám magamban — megérdemli a fáradságot.

— Másnap elmentem az orvoshoz, megmondtam véleményemet; az orvos a fejét rázta, fülét vakarta s nagyon böles képet csinált hozzá.

— Uram — mondá — nem lehet a dolgot erőltetni, ne kívánja ön betegemtől, hogy járjon. Nagy felelősséget vesz magára, ha tanácsomat mellőzi. Higyje meg ön, hogy sokkal komolyabb, sőt bátran mondhatom, hogy gyászosabb következményei lehetnek e dolognak, mint ön egyelőre képzeli. Már ekkor minden türelmem elveszett.

— Orvos ur — mondám — én azt hiszem, hogy bátyám éppen olyan jól tud járni, mint ön és én.

A doktor leirhatatlan szánakozó és kicsinylő tekintettel nézett reám.

— Ah! — mondá — ön nem ért ehhez; de biztosítom az urat, hogy ha a beteget háborgatják, vagy e meggondolatlan lépésre reá veszik, akkor az életével játszanak; bizonyosan tudom, hogy belehal.

Dodfield ur így biztatott. De egy szavát sem hittem, s előbbi véleményem mellett maradtam.

János bátya már egy év óta nyomja az ágyat. Ez egy évi fáradságot, s a reá tett költséget sokszorozzuk tizzel, — zugott a fejem bele. És a reánk váró kellemetlenségektől elszörnyűködve, ismét azt mondtam magamban:

Megpróbálom, megérdemli a fáradságot.

Néhány nap mulva egyik szomszédasszonyunk theaestélyre hívta feleségemet.

— Vajjon elmenjek? — kérde Kati tőlem.

— Mindenesetre — válaszolám.

— De János bácsit ki ápolja?

— Én. Szivesen ápolom, csak menj már egyszer mulatni, mint mások. Egész rabbá tetted magadat.

Kati felvette az égszínü kék szőrruháját, a nyaka körül lévő fehér csipkefodort a tőlem kapott melltüvel tüzte meg, s bucsuzás közben bátyját lelkemre kötve, távozott.

A szokott időben egy csésze forró árpakása-levest vittem az öregnek, evés után betakargattam s ott hagytam, hogy a vacsora után szokása szerint szunyokáljon egy kissé.

— Itt hagyhat az öcsém — mondá János bátya — ne törődj velem, végezd a dolgod; szunyokálj egy pár perczig s az ujságolvasással eltöltöm az időt.

Kivánsága szerint otthagytam s lementem a pinczébe, hogy másnapra tüzgyujtót hasogassak.

Én szerfelett óvatos ember vagyok — annál feltünőbb a vigyázatlanságom, hogy az égő gyertyát hogy tehettem a forgács és zsendely-készletet tartalmazó hordóhoz oly közel. Bárhogy történt legyen, elég az hozzá, hogy hirtelen csak füstláng és általános fellobbanás történt.

»Tüz van! tüz van! tüz van!«

— Józsi! Józsi! Józsi! kiáltotta dörgő hangon János bátya a második emeletből.

»Tüz van!« kiáltották a megrémült szomszédok. Midőn a lángbaborult hordó összeomlott s a vasabroncsok lepatogtak, recsegés hallatszott. »A boltozat ropog!« kiáltá egy szolgáló.

— Félre az utból! meneküljtek! ordítottam, két kezemet a szám elébe tartva, hogy annál erősebb hangot adjak.

»Segítség! hozzátok ide a lajtorját! — visitott egy mézszáros inas — egy beteg ember van az emeleten, ha nem jönnek hamar, odaég!«

Szerettem volna azt a nagyszáju vészmadárt a szivemhez szorítani.

— Józsi! Kati! Valaki! Mindenki! gyertek! segítetek! sikoltá éles hangon a bátya.

Senki sem ment segítségére. Volt gondom reá, hogy egyedül hagyják. Ott álltam őrt a lépcső előtt.

A zavar és lárma között egy könnyű kéz érinté vállamat, megfordulok s a kis feleségemet látom magam előtt, a jó lélek meg volt ijedve s egész testében reszketett.

— Józsi! Józsi! — kiáltá, remegő kézzel a lépcsőre mutatva — nézd, ki az? mi az? talán meghalt ijedtében s a lelke kísért bennünket?

— Ne félj kedvesem — biztatám — nem a lelke, hanem ő maga, nézd csak, milyen sérényen fut le az öreg, éppen mint a pereszle.

Ugy van biz a! János bátyánk paplanába betakarózva, ijedtségtől sarkalva, éppen olyan szaporán rakta lábait, mint akárcsi más.

— Hol a tüz? — kiáltá. — Mi gyuladt meg? Merre szaladjak?

— Álljon meg bátyám, — mondám — a pinczében a forgács gyuladt meg, de már rég kialudt! Nincsen semmi baj, csak szerencse, mert úgy látom, használt az ijedtség s meggyógyult a lába.

— Ugy van, öcsém! — válaszolá az öreg ur.

— Csuda történt. De azt hittem, hogy odaégek, hogy meghalok, és —

— És a félelem erőt adott — mondám.

Karon fogtuk az öreget, szobánkba vezettük, hol kimerülten rogyott a székre. Hogy bátyánk a kiállott ijedtséget kiheverje, Katim theát készített; együtt theáztunk, s még hosszasan beszélgettünk.

Másnap reggel a mi bátyánk a maga lábán jött le reggelizni, s azt mondta, hogy sokkal jobban érzi magát, mint az ágyban.

— Az a Dodfield egy nagy számár! — mondá — elhitette velem, hogy beteg vagyok; elmegyek hozzá, kifizetem s megmondom, hogy ne fáradjon többet hozzám.

Az öreg ur szavát tartotta és Aesculap bölcs tanítványának rémséges megbotránkozására éppen olyan jól járt az öreg, mint én, vagy akárcsi más.

— Istenkisértés a betegágyból így kiugrani! — dörmögte az orvos — Ez annyi, mint az orvosi tudományyal szembezállani!

A tiz év elmúlt. János bátyánk most is él; ép, egészséges, a legfürgébb tagja családnak; csodálatos meggyógyulása óta nagyon boldog, nekünk sem teher, sőt segítség, a gyermekekre ő ügyel fel s a kertben és udvaron mindig igazít valamit.

A feleségemen kívül sohasem mondtam meg senkinek, hogy azt a tüzet szándékosan csináltam. Katim pedig, a jó eredményt látva, megbocsátotta tettemet.

ANEKDOTÁK.

Tulságos udvariasság. *Államtitkár.* Teringgettét, hogy kívánhat nekem szerencsét a lábtörésemhez?

Fogalmazó. Engedelmet kérek, méltóságod a nyakát is kitörhette volna!

Jövöbe látás. *Bölcsész.* Mi mindent ki nem talál az emberi elme! Nemsokára az ócska bicikliből is épp úgy fognak virslit csinálni, mint ma a rokkant lovakból!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A Könyves Kálmán bizalmi férfunckhoz beosztott k.-k.-félegyházi tagokat felkérjük, hogy havi díjajukat *nála* befizetni sziveskedjenek.

L. J. Hatvan. A tagsági felvételi igazolvány az itteni előjegyzések szerint 1899. június 4-ikéről szól.

H. F. Budapest. Nem, kérem. Ön rosszul van értesülve. Azt a bizonyos czéget nem úgy hívják, hogy: Nagyságos békésgyulai Kotró ur, hanem: Békésgyulai kotrógyár. A kotrógyarak — legalább tudtunkkal — ezidőszert még nem kapnak magyar nemességet. Avagy hogy uraságod jobban van talán értesülve?

Kadarkút. Átadtuk.

Imre. Pálfalva. Nagyon sokat talált küldeni egyszerre. Elmélkedünk rajta.

Faragó Vendel Pál. Ime a kért rímek: *Holdvilágnál — Józsi tángál; a górugrány — nem habléány; lelkek utja — Sajó kutya; vészes felleg — jaj de melleg!* (ez csak a szép, ugy-e?); *lengő szellő — csengővel lő* (ha vers, miért ne lőhetne csengővel is?); *busaszökető — kopasz fejtető; Kati, Flóra — fali óra.* . . Ugy. De azt határozottan kikérjük magunknak, hogy ezt a verset azután hozzánk küldje be. Inkább rendőrt állítunk az ajtó elé!

Horváth Gábor, Csála, 3 korona 90 fillért; *Radványi Ödön, Gány*, 19 korona 69 fillért; *Tóth János, Báltaszék*, 6 korona 50 fillért; *Gáspár Vilmos, Csakovár*, 23 korona 60 fillért; *Zsebők István, Ács*, 13 koronát; *Gyalay Gábor, Tószeg*, 63 korona 5 fillért; *Ambrus Ferencz, Piski*, 7 kor. 90 fillért; *Kocsis István, Piski*, 13 korona 53 fillért; *Petykó András, Eger*, 18 korona 33 fillért; *Biró Ede, Kovászna*, 6 korona 80 fillért; *Tóth Ferencz, Anina*, 27 korona 40 fillért; *Könyves Kálmán, K-Félegyháza*, 17 koronát; *Zsigó György, Nagy-Várad*, 40 korona 2 fillért; *Guttman Ignác, S.-A.-Ujhely*, 42 korona 40 fillért; *Cseh Sándor, Uj-Péteri*, 18 korona 14 fillért; *Doór Ferencz, Alsó-Árpás*, 8 korona 54 fillért; *Radó Ignác, Kis-Czell*, 26 korona 72 fillért; *Szrubián Ede, T.-Kubin*, 7 korona 46 fillért; *Zsigó Károly, Facset*, 4 koronát; *Magyar Dénes Fogaras*, 6 korona 80 fillért; *Balázs Márton, Maros-Ludas*, 16 korona 49 fillért; *Holubek Lambert, Miskolcz*, 37 korona 80 fillért; *Vécsei Vilmos, Budapest*, 29 korona 64 fillért; *Egyházy János, Esztergom*, 37 korona 50 fillért; *Kerekes András, Debreczen*, 13 korona 10 fillért; *Béczy Vincze, Ivanec*, 9 korona 60 fillért; *Szepesy József, Solyom*, 8 korona 44 fillért; *Galba Mátyás, Lipótvár*, 14 korona 20 fillért; *Mattyasovszky Gyula, Magyar-Szék*, 8 korona 70 fillért; *Schiller Miksa, Breznóbánya*, 16 korona 40 fillért; *Bartók Béla, Oroszka*, 25 koronát; *Moldoványi Ferencz, Kiszács*, 19 korona 79 fillért; *Löcsey György, Tóvis*, 18 korona 96 fillért; *Lovass János, Nagy-Károly*, 14 korona 58 fillért; *Sziklai László, Budapest*, 29 korona 64 fillért; *Ujváry Péter, Szegzárd*, 7 korona 10 fillért; *Polgár Sándor, Fiume*, 71 korona 39 fillért; *Szatmáry József, Dorogh*, 13 korona 24 fillért; *Kemény Pál, Budapest*, 16 korona 96 fillért; *Szalmuther József, Kismarton*, 5 korona 68 fillért; *Nagy Sámuel, Debreczen*, 13 korona 60 fillért; *Nyári Sándor, Normanci*, 10 korona 40 fillért; *Dániel Sándor, Banicza*, 23 korona 80 fillért; *Deutsch Jakab, Zágráb*, 30 korona 80 fillért; *Nagy Tódor, Gunja*, 6 korona 80 fillért; *Takács János, Szombathely*, 17 korona 16 fillért; *Szatmáry Károly, Uj-Arad*, 36 korona 28 fillért; *Vogyeráczy József, Budapest*, 88 korona 13 fillért; *de Rivó József, Bród*, 149 korona 40 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Káncz József, Gyanafalva*, október, november, és december hónapokra; *Müch János, Budapest*, február hóra; *László János, Vajla*, február és márczius hónapokra; *Sági Pál, Szt.-János*, február, márczius és április hónapokra; *Mészáros László, Derecske*, április hóra; *Hustyik Pál, Budapest*, április hóra; *Pálinkás István, Csepel*, április és május hónapokra; *iff. Gönczi Károly, Szatmár*, márczius, április, május és június hónapokra; *Hajdu György, Kevele*, márczius, április, május hónapokra, főlöszleg 60 fillér; *Hajdu Györgyné, Kevele*, márczius április és május hónapokra, főlöszleg 60 fillér; *Lévai Keresztély, Temesvár*, április és május hónapokra; *Manzer Vilmos, Budapest*, május hóra; *Skvorác János, Doberlin*, május hóra; *Király József, Gyulafalva*, május hóra; *Csamangó Ferencz, Gyála*, május hóra; *Kézdí Mihály, Héjasfalva*, május hóra; *Halász Sándor, Petrozsény*, május hóra; *Andrejcsák András, Bártfa*, április és május hónapokra; *Németh Balázs, Szolnok*, május és június hónapokra; *Csernus Károly, Budapest*, május és június hónapokra; *Jernei István, Selyp*, május és június hónapokra; *Huszár Imre, Tokod*, május és június hónapokra; *Kreitschitz Márton, Petrozsény*, május és június hónapokra; *Hullmann János, Petrozsény*, május és június hónapokra; *Schrön János, Vajta*, május és június hónapokra; *Nemes István, Körösmező*, május és június hónapokra; *Sohágyi János, M.-Szlatina*, május és június hónapokra; *Sári Gáspár, Füzes-Abony*, május és június hónapokra; *Udvári Pál, Budapest*, május és június hónapokra; *Matula János és Matula Jánosné, Selyp*, május és június hónapokra; *Szuchony*

Ferencz, Vámos-Család, április, május és június hónapokra; *Puschnig Emil, Triest*, április, május és június hónapokra; *Barabás Károly, Belovár*, július hóra; *Huber Ede, Felső-Nyék*, július hóra; *Markuszek József, Kecskemét*, június és július hónapokra; *Trochopensz Ede, Csenger*, június és július hónapokra; *Rill Ede, Csenger*, május június és július hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Állomás-csere.

Melyik állomási előljáró kartársam volna hajlandó velem cserélni — bármely üzletvezetőség területéről — olyan állomásról, ahol gyermekeimet középiskolába járathatnám.

Fényes Dávid

áll. előljáró

Körös-Ladány.

Ügyvédi iroda áthelyezés.

Bródy Lajos ügyvédi irodáját Nagy-Károlyból **Budapestre** (VII., Erzsébet-körut 42. sz. alá) helyezte át.

HATSCHÉK BELA

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körut 5. sz.
(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látzerészeti cikkekben, emberi műszemek minden színben 10 koronától feljebb (műszemek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsipesek, minden szemhez külön választva 2 koronától feljebb.

Színházi és tabori látcsövek bőrtokkal 10 koronától feljebb.

Légsulymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, színtesztek stb.

Fényképészeti cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kellékekkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Árjegyzékemet az üzletemben díjtalanul adom.

Vidékre bérmentve küldöm.

Központi telefon-összeköttetés 62-87.

A *Kitartás* egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképészeti papírok és cikkek vannak kizárva.